

Oportunitatea reducerii sărăciei energetice prin eficiență energetică

George Jiglau,

În timp ce atenția opiniei publice este captată de modificările legislative din justiție, Guvernul a adoptat două acte normative prin care a trimis 115,7 milioane de lei înspre 13 localități cu scopul de a sprijini alimentarea cu energie termică. Problema, dar și oportunitatea, ține de orientarea unor fonduri publice către menținerea în viață a unor sisteme energetice cu un randament foarte scăzut.

Acest articol este scris împreună cu **Andrei Ceclan**, președinte SAMER.

Astfel de alocări sunt un lucru bun și necesar. Este iarnă, încălzirea locuințelor e o problemă actuală pentru multe localități, iar parte din fundamentare se referă la nevoia de a asigura încălzirea clădirilor care depind de sistemul centralizat, precum blocuri de locuințe, spitale, școli sau grădinițe. Mulți ar putea fi tentați să arunce o privire atentă pe localitățile vizate, intuind că ar putea fi vorba de unele controlate de partidele aflate la guvernare, dar ar fi o falsă problemă, pentru că nevoile oamenilor nu depind de culoarea politică a primarului. Nu am fi scris acest text dacă era vorba doar de primari PSD. Nici nu e cazul, regăsim în lista de beneficiari Aradul sau Oradea, controlate de lideri importanți ai PNL.

Problema reală, și în același timp oportunitatea, ține însă și de orientarea unor fonduri publice către menținerea în viață a unor sisteme energetice cu un randament foarte scăzut. Practic, odată cu căldura care se pierde în conductele învechite, se pierd și bani publici care ar putea fi folosiți pentru re tehnologizare și eficientizarea energetică a sistemelor sau a clădirilor.

Toată discuția poate fi plasată în contextul mai larg al sărăciei energetice, un fenomen încă insuficient adresat de politicile publice ale statului român, dar care afectează cel puțin o cincime din populația țării, după cum arată raportul recent elaborat de Centrul pentru Studiul Democrației pe această temă. Sărăcia energetică este alimentată din mai multe surse, randamentul foarte scăzut al sistemelor de asigurare a energiei termice, coroborat cu performanța energetică redusă a clădirilor pe care aceste sisteme le deserveșc, constituind cauze care afectează în bună măsură localitățile urbane, cu un impact direct asupra bugetului local, asupra celui național și asupra calității vieții.

Subvenționarea costurilor cu încălzirea locuințelor, în special acolo unde există sisteme centralizate de termoficare, poate fi abordată ca o **oportunitate** de către Guvern și autoritățile publice locale, în strânsă corelație cu creșterea eficienței energetice, atât în zona de producere, transport și distribuție agent termic, cât și în zona de clădiri rezidențiale și publice.

Din datele statistice colectate de către Societatea Auditorilor și Managerilor Energetici din România (SAMER), amortizarea investițiilor în re tehnologizarea și creșterea eficienței energetice a sistemelor de termoficare se poate realiza în medie în mai puțin de 10 ani, **din economiile efectiv generate**.

În același timp, ajutorul de încălzire acordat de la bugetul central (cu posibilitate de suplimentare de la bugetul local) pentru energia termică se acordă populației defavorizate indirect, doar pe bază de venituri reduse, pentru a preveni imposibilitatea de a plăti cheltuielile cu energia termică. Date fiind problemele sistemelor de producere și furnizare a energiei termice, care se regăsesc în cheltuieli mult mai mari raportat la căldura care ajunge efectiv în casele oamenilor sau în clădirile publice, aceste ajutoare ajung să acopere în special pierderi și ineficiența termoficării.

Privind aceste două aspecte, vedem oportunitatea de a corela acest **ajutor social necesar** pentru multe familii, cu modul în care se gândesc investițiile în re tehnologizarea sistemelor de termoficare și în creșterea performanței energetice în clădiri, în special pentru locuințele colective.

Pe baza acestor aspecte, CSD și SAMER propun crearea cadrului legal și a unui mecanism de finanțare care să permită inclusiv atragerea de finanțare din fonduri nerambursabile și prin parteneriate public-private pentru a **transforma costul** consumului ineficient de energie, acoperit parțial și prin subvenționare, **într-un câștig**: economii de energie, investiții în sisteme moderne, noi locuri de muncă, creșterea confortului în clădiri și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Cel mai bun exemplu de dat poate fi cel al orașului Motru, care a primit din partea Guvernului un sprijin substanțial, de aproximativ 9,38 milioane de lei, în condițiile în care economia anuală totală de energie prin re tehnologizarea termoficării poate ajunge la 16,8 milioane de lei, iar investiția totală necesară este

de 132,5 milioane de lei. Conform unui studiu SAMER, randamentul actual al sistemului integrat de termoficare este de doar 18%, această ineficiență fiind subvenționată de la un sezon rece la altul din bani publici. Așadar, în cazul de la Motru am avea o amortizare simplă în 8 ani, fără a lua în calcul și un aport din subvenții.

Ce este, deci, mai util: să continuăm acoperirea pierderilor prin acordarea de fonduri doar pentru ajutoare de încălzire sau să trecem la modernizarea și creșterea confortului în clădiri, într-o comunitate urbană în care o astfel de investiție transformă în bine și semnificativ și peisajul economic local?

Sursele sunt deja pregătite. Lăsând chiar la o parte aportul public din fonduri guvernamentale sau locale, există organismul de interes public Fondul Român pentru Eficiența Energiei (FREE), există o serie de companii de servicii energetice (grupate la nivelul Asociației ESCOROM) pregătite să facă această re tehnologizare prin contracte cu asumarea performanței energetice.

În paralel, pot fi demarate campanii de informare, educare și conștientizare a publicului larg cu privire la soluții de eficiență energetică, clădiri cu consum energetic aproape egal cu zero (nZEB) și acțiuni care sunt la îndemâna oamenilor pentru creșterea confortului și utilizarea eficientă a energiei.

Ține, deci, de viziunea și implicarea factorilor decizionali în a transforma treptat aceste costuri bugetare, îndreptate în principal înspre ajutoare pentru încălzire, într-o sursă de venit pentru investiții în confort, educare și de reducere a impactului de mediu, iar entități precum CSD și SAMER, prin analizele pe care le publică și prin comunitatea de specialiști, constituie resurse pe care autoritățile le au la dispoziție pentru a fundamenta și implementa politici publice mai bune.

Centrul pentru Studiul Democrației (CSD)

CSD este un think-tank înființat în anul 2006 în cadrul Departamentului de Științe Politice, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, în cadrul căreia funcționează ca centru de cercetare acreditat. CSD a dezvoltat, de-a lungul timpului, proiecte de cercetare și analize cu precădere din perspectivă comparată, cu o importantă componentă aplicată, pe teme ca: democratizare, migrație, etnicitate, educație civică, design instituțional sau comportament electoral.

Societatea Auditorilor și Managerilor Energetici din România (SAMER)

SAMER reprezintă comunitatea profesioniștilor din domeniul eficienței energetice, susține și se implică activ în dezvoltarea durabilă a României prin creșterea eficienței energetice în sectorul energetic, industrial și cel al **comunităților urbane și rurale**.
